

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ - ШТИП
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

UDC 81
UDC 82
UDC 008

ISSN: 2545-3998
DOI: 10.46763/palim

ПАЛИМПСЕСТ

МЕЃУНАРОДНО СПИСАНИЕ ЗА ЛИНГВИСТИЧКИ,
КНИЖЕВНИ И КУЛТУРОЛОШКИ ИСТРАЖУВАЊА

PALIMPSEST

INTERNATIONAL JOURNAL FOR LINGUISTIC,
LITERARY AND CULTURAL RESEARCH

PALMK, VOL 9, NO 17, STIP, 2024

ГОД. IX, БР. 17
ШТИП, 2024

VOL. IX, NO 17
STIP, 2024

ПАЛИМПСЕСТ

Меѓународно списание за лингвистички, книжевни
и културолошки истражувања

PALIMPSEST

International Journal for Linguistic, Literary
and Cultural Research

Год. 9, Бр. 17
Штип, 2024

Vol. 9, No 17
Stip, 2024

PALMK, VOL 9, NO 17, STIP, 2024

DOI: <https://doi.org/10.46763/PALIM24917>

ПАЛИМПСЕСТ

Меѓународно списание за лингвистички, книжевни
и културолошки истражувања

ИЗДАВА

Универзитет „Гоце Делчев“, Филолошки факултет, Штип

ГЛАВЕН И ОДГОВОРЕН УРЕДНИК

Ранко Младеноски

УРЕДУВАЧКИ ОДБОР

Виктор Фридман, Универзитет во Чикаго, САД
Толе Белчев, Универзитет „Гоце Делчев“, Македонија
Нина Даскаловска, Универзитет „Гоце Делчев“, Македонија
Ала Шешкен, Универзитет Ломоносов, Руска Федерација
Олга Панкина, НВО Македонски културен центар, Руска Федерација
Астрид Симоне Хлубик, Универзитет „Крал Михаил I“, Романија
Алина Андреа Драгоеску Урлика, Универзитет „Крал Михаил I“, Романија
Сунчана Туксар, Универзитет „Јурај Добрила“ во Пула, Хрватска
Саша Војковиќ, Универзитет во Загреб, Хрватска
Шандор Чегледи, Универзитет во Панонија, Унгарија
Ева Бус, Универзитет во Панонија, Унгарија
Хусејин Озбај, Универзитет Гази, Република Турција
Озтурк Емироглу, Универзитет во Варшава, Полска
Елена Дараданова, Универзитет „Св. Климент Охридски“, Република Бугарија
Ина Христова, Универзитет „Св. Климент Охридски“, Република Бугарија
Џозеф Пониах, Национален институт за технологија, Индија
Сатхарај Венкатесан, Национален институт за технологија, Индија
Петар Пенда, Универзитет во Бања Лука, Босна и Херцеговина
Данило Капасо, Универзитет во Бања Лука, Босна и Херцеговина
Мета Лах, Универзитет во Љубљана, Република Словенија
Намита Субиото, Универзитет во Љубљана, Република Словенија
Ана Пеличер-Санчез, Универзитет во Нотингам, Велика Британија
Мајкл Грини, Универзитет во Нотингам, Велика Британија
Татјана Гурин, Универзитет во Нови Сад, Република Србија
Диана Поповиќ, Универзитет во Нови Сад, Република Србија
Жан Пол Мејер, Универзитет во Стразбур, Република Франција
Жан Марк Веркруз, Универзитет во Артуа, Република Франција
Регула Бусин, Швајцарија
Натале Фиорето, Универзитет во Перуца, Италија
Оливер Хербст, Универзитет во Вурцбург, Германија
Шахинда Езат, Универзитет во Каиро, Египет
Џулијан Чен, Универзитет Куртин, Австралија

PALIMPSEST

International Journal for Linguistic, Literary
and Cultural Research

PUBLISHED BY

Goce Delchev University, Faculty of Philology, Stip

EDITOR-IN-CHIEF

Ranko Mladenoski

EDITORIAL BOARD

Victor Friedman, University of Chicago, USA
Tole Belcev, Goce Delchev University, Macedonia
Nina Daskalovska, Goce Delchev University, Macedonia
Alla Sheshken, Lomonosov Moscow State University, Russian Federation
Olga Pankina, NGO Macedonian Cultural Centre, Russian Federation
Astrid Simone Hlubik, King Michael I University, Romania
Alina Andreea Dragoescu Urlica, King Michael I University, Romania
Sunčana Tuksar, Juraj Dobrila University of Pula, Croatia
Saša Vojković, University of Zagreb, Croatia
Sándor Czeglédi, University of Pannonia, Hungary
Éva Bús, University of Pannonia, Hungary
Husejin Ozbaj, GAZI University, Republic of Turkey
Öztürk Emiroğlu, University of Warsaw, Poland
Elena Daradanova, Sofia University “St. Kliment Ohridski”, Republic of Bulgaria
Ina Hristova, Sofia University “St. Kliment Ohridski”, Republic of Bulgaria
Joseph Ponniah, National Institute of Technology, India
Sathyaraj Venkatesan, National Institute of Technology, India
Petar Penda, University of Banja Luka, Bosnia and Herzegovina
Danilo Capasso, University of Banja Luka, Bosnia and Herzegovina
Meta Lah, University of Ljubljana, Republic of Slovenia
Namita Subiotto, University of Ljubljana, Republic of Slovenia
Ana Pellicer Sanchez, The University of Nottingham, United Kingdom
Michael Greaney, Lancaster University, United Kingdom
Tatjana Durin, University of Novi Sad, Republic of Serbia
Diana Popovic, University of Novi Sad, Republic of Serbia
Jean-Paul Meyer, University of Strasbourg, French Republic
Jean-Marc Vercruysse, Artois University, French Republic
Regula Busin, Switzerland
Natale Fioretto, University of Perugia, Italy
Oliver Herbst, University of Wurzburg, Germany
Chahinda Ezzat, Cairo University, Egypt
Julian Chen, Curtin University, Australia

РЕДАКЦИСКИ СОВЕТ

Луси Караниколова-Чочоровска
Толе Белчев
Нина Даскаловска
Билјана Ивановска
Светлана Јакимовска
Марија Леонтиќ
Јована Караникиќ Јосимовска
Натка Јанкова-Алаѓозовска

ЈАЗИЧНО УРЕДУВАЊЕ

Ранко Младеноски (македонски јазик)
Весна Продановска (англиски јазик)
Толе Белчев (руски јазик)
Билјана Ивановска (германски јазик)
Марија Леонтиќ (турски јазик)
Светлана Јакимовска (француски јазик)
Јована Караникиќ Јосимовска (италијански јазик)

ТЕХНИЧКИ УРЕДНИК

Славе Димитров

АДРЕСА

ПАЛИМПСЕСТ
РЕДАКЦИСКИ СОВЕТ
Филолошки факултет
ул. „Крсте Мисирков“ бр. 10-А
п. фах 201
МК-2000 Штип

<http://js.ugd.edu.mk/index/PAL>

Меѓународното научно списание „Палимпсест“ излегува двапати годишно во печатена и во електронска форма на посебна веб-страница на веб-порталот на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип: <http://js.ugd.edu.mk/index.php/PAL>. Трудовите во списанието се објавуваат на следните јазици: македонски јазик, англиски јазик, германски јазик, француски јазик, руски јазик, турски јазик и италијански јазик.
Трудовите се рецензираат.

EDITORIAL COUNCIL

Lusi Karanikolova-Chochorovska
Tole Belcev
Nina Daskalovska
Biljana Ivanovska
Svetlana Jakimovska
Marija Leontik
Jovana Karanikik Josimovska
Natka Jankova-Alagjozovska

LANGUAGE EDITORS

Ranko Mladenoski (Macedonian language)
Vesna Prodanovska (English language)
Tole Belcev (Russian language)
Biljana Ivanovska (German language)
Marija Leontik (Turkish language)
Svetlana Jakimovska (French language)
Jovana Karanikik Josimovska (Italian language)

TECHNICAL EDITOR

Slave Dimitrov

ADDRESS

PALIMPSEST
EDITORIAL COUNCIL
Faculty of Philology
Krstev Misirkov 10-A
P.O. Box 201
MK-2000, Stip

<http://js.ugd.edu.mk/index/PAL>

The International Scientific Journal “Palimpsest” is issued twice a year in printed form and online at the following website of the web portal of Goce Delcev University in Stip: <http://js.ugd.edu.mk/index.php/PAL>
Papers can be submitted and published in the following languages: Macedonian, English, German, French, Russian, Turkish and Italian language.
All papers are peer-reviewed.

СОДРЖИНА / TABLE OF CONTENTS

11 ПРЕДГОВОР

Ранко Младеноски, главен и одговорен уредник на „Палимпсест“

FOREWORD

Ranko Mladenoski, Editor in Chief of “Palimpsest”

ЈАЗИК / LANGUAGE

15 Ana Arsovska, Liljana Mitkovska

MIDDLE DIATHESIS MARKING IN ENGLISH: EVIDENCE FROM MACEDONIAN TRANSLATION EQUIVALENTS

27 Enrico Caniglia

CATEGORIE PER NARRARE. UN’ANALISI DELLA PARABOLA DEL BUON SAMARITANO

Enrico Caniglia

CATEGORIES FOR STORYTELLING. AN ANALYSIS OF THE PARABLE OF THE GOOD SAMARITAN

35 Виолета Јанушева

РОДОВО ЧУВСТВИТЕЛЕН ЈАЗИК ВО МАКЕДОНСКИТЕ ОГЛАСИ ЗА ВРАБОТУВАЊЕ

Violeta Janusheva

GENDER SENSITIVE LANGUAGE IN THE MACEDONIAN JOB ADVERTISEMENTS

47 Jeta Hamzai, Brikena Xhaferi

INVESTIGATING THE HIGH FREQUENCY AND MORPHOLOGICAL PRODUCTIVITY OF VERB AND ADJECTIVE COMPOUNDS IN LEGAL ENGLISH CORPUS

57 Катерина Видова

УПОТРЕБА НА АНГЛИЗМИТЕ И НА ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗМИТЕ НАМЕСТО МАКЕДОНСКАТА ЛЕКСИКА ВО ПЕЧАТЕНИТЕ МЕДИУМИ

Katerina Vidova

THE USE OF ANGLICISMS AND INTERNATIONALISMS VS. MACEDONIAN LEXEMES IN PRINTED MEDIA

69 Gzim Xhaferri, Biljana Ivanovska

DIE ROLLE UND DIE FUNKTION DER DISKURSMARKER AM BEISPIEL EINES YOUTUBE-INTERVIEWS

Gzim Xhaferri, Biljana Ivanovska

THE ROLE AND FUNCTION OF DISCOURSE MARKERS: EXAMPLES FROM A YOUTUBE INTERVIEW

- 79 Milote Sadiku, Sadije Rexhepi**
REALISIERUNGEN EMOTIVER SPRACHE IN FACEBOOK-KOMMENTAREN
Milote Sadiku, Sadije Rexhepi
REALIZATIONS OF EMOTIVE LANGUAGE IN FACEBOOK COMMENTS

КНИЖЕВНОСТ / LITERATURE

- 93 Славчо Ковилоски**
МАКЕДОНСКАТА КНИЖЕВНА КРИТИКА ОД XIX ВЕК ЗА ДЕЛОТО НА ГРИГОР ПРЛИЧЕВ
Slavcho Koviloski
MACEDONIAN LITERARY CRITICISM FROM THE 19TH CENTURY OF THE WORK OF GRIGOR PRILICHEV

- 103 Refide Şahin**
KUZEY MAKEDONYA'DA YAYIN YAPAN TÜRK ÇOCUK DERGİSİ "BAHÇE"DEKİ MAKEDON YAZARLARIN ESERLERİ ÜZERİNE BİR BAKIŞ
Refide Sahin
REVIEW OF THE WORKS OF MACEDONIAN AUTHORS IN THE TURKISH CHILDREN'S MAGAZINE "BAHÇE" PUBLISHED IN NORTH MACEDONIA

- 113 Dëfrim Saliu, Avdi Visoka**
LA RÉCEPTION DE CAMUS EN MACÉDOINE
Dëfrim Saliu, Avdi Visoka
THE RECEPTION OF CAMUS IN MACEDONIA

КУЛТУРА / CULTURE

- 125 Nurhayati Harahap, Dwi Widayati, Emma Marsella, Arwina Sufika, Latifah Yusri Nasution, Putri Rahmadeni Sembiring**
ILLUMINATION AND LITERATURE IN ANCIENT KARO SCRIPTURES FOR SOUVENIR PRODUCT DESIGN: REVITALIZATION OF KARO LOCAL WISDOM
- 135 Pınar Ülgen**
ORTA ÇAĞ AVRUPASINDA KADIN MANASTIRLARINDA KADINLARIN VARLIK MÜCADELESİ
Pınar Ülgen
WOMEN'S STRUGGLE FOR EXISTENCE IN WOMEN'S MONASTERIES IN MEDIEVAL EUROPE

145 Лидија Ковачева
ЕЛЕМЕНТАРНОТО ТОЛКУВАЊЕ НА КОСМОСОТ КАЈ
ПРЕТСОКРАТОВЦИТЕ

Lidija Kovacheva

ELEMENTARY INTERPRETATION OF THE COSMOS BY PRE-SOCRATICS

157 Екатерина Намичева-Тодоровска, Петар Намичев
АРХИТЕКТОНСКАТА ПРОДУКЦИЈА НА АРХИТЕКТОТ БОРИС ДУТОВ
ВО ПЕРИОДОТ ОД 1921 ДО 1940 ГОДИНА ВО ГРАДОТ СКОПЈЕ

Ekaterina Namicheva-Todorovska, Petar Namichev

THE ARCHITECTURAL PRODUCTION OF ARCHITECT BORIS DUTOV IN
THE PERIOD OF 1921-1940 IN THE CITY OF SKOPJE

МЕТОДИКА НА НАСТАВАТА / TEACHING METHODOLOGY

169 Nina Daskalovska, Adrijana Hadzi-Nikolova, Natka Jankova Aladjozovska
FOREIGN LANGUAGE LISTENING ANXIETY IN HIGH SCHOOL AND
UNIVERSITY STUDENTS

181 Kamran Akhtar Siddiqui
EXPLORING THE CHALLENGES FOR UNDERGRADUATES IN LEARNING
ESSAY WRITING ONLINE DURING THE PANDEMIC: A CASE STUDY

191 Igor Rižnar
CHATGPT USAGE: A LINGUIST'S PERSPECTIVE

201 Mariya Leontik, Duygu Çağma
TÜRKÇE DİL BİLGİSİ ÖĞRETİMİNDE ÇAĞDAŞ TÜRK ŞİİRİNİN
KULLANILMASI

Marija Leontik, Dujgu Cagma

TEACHING TURKISH GRAMMAR BY USING CONTEMPORARY TURKISH
POETRY TEXTS

213 Pirali Aliyev
HALK EDEBİYATI ÖĞRETİMİNDE ÖĞRENCİLERİN KAZANDIKLARI
DEĞERLER VE BECERİLER

Pirali Alijev

VALUES AND SKILLS GAINED BY STUDENTS IN TEACHING FOLK
LITERATURE

225 Ema Kristo, Jonida Bushi (Gjuzi)
WIRTSCHAFTSDEUTSCH IM GERMANISTIK-STUDIUM: CURRICULUM-
ENTWICKLUNG UND EINFÜHRUNG IN DIE STUDIENINHALTE

Ema Kristo, Jonida Bushi (Gjuzi)

BUSINESS GERMAN IN GERMAN STUDIES PROGRAM: CURRICULUM
DESIGN AND INTRODUCTION TO STUDY CONTENT

ПРИКАЗИ / BOOK REVIEWS

239 Трајче Стамески

ЗА НЕКОЛКУ ОСОБЕНОСТИ НА РАСКАЗИТЕ ВО „СКАРБО“ НА
ЈАДРАНКА ВЛАДОВА

Trajce Stameski

ABOUT SEVERAL FEATURES OF THE SHORT STORIES IN “SKARBO” BY
JADRANKA VLADOVA

247 Иса Спахиу, Зарије Нуредини

„ЕГЗИСТЕНЦИЈАЛИЗМОТ ВО РОМАНИТЕ НА ЖАН-ПОЛ САРТР“ ОД
ДЕФРИМ САЛИУ

Isa Spahiu, Zarije Nuredini

“THE EXISTENTIALISM IN THE NOVELS OF JEAN-PAUL SARTRE” BY
DËFRIM SALIU

257 ДОДАТОК / APPENDIX

ПОВИК ЗА ОБЈАВУВАЊЕ ТРУДОВИ
ВО МЕЃУНАРОДНОТО НАУЧНО СПИСАНИЕ „ПАЛИМПСЕСТ“

CALL FOR PAPERS

FOR THE INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL “PALIMPSEST”

TÜRKÇE DİL BİLGİSİ ÖĞRETİMİNDE ÇAĞDAŞ TÜRK ŞİİRİNİN KULLANILMASI

Mariya Leontik

Gotse Delçev Üniversitesi Filoloji Fakültesi, Ştip, Kuzey Makedonya
marija.leontik@ugd.edu.mk

Duygu Çağma

Gotse Delçev Üniversitesi Filoloji Fakültesi, Ştip, Kuzey Makedonya
dujgu.cagma@ugd.edu.mk

Öz: Türkçeyi öğretirken ve öğrenirken dil bilgisi materyalleri önemli bir yer tutmaktadır. Dil bilgisi bir dilin kurallarının daha çabuk öğrenilmesini ve Türkçenin mantığını kavranmasını sağlar. Türkçe dil bilgisi öğretilirken Türk kültürünü yansıtan çağdaş Türk şiirinden yararlanabiliriz. Belirli dil bilgisi birimleri için Türk şiirinden bazı mısraları örnek olarak verebiliriz. Böylece dil bilgisi dersleri toplumun kültürel değerlerini, duyuş ve düşünüş tarzını ve dünya algısını ortaya koyan Türk şiiriyle de desteklenmiş olur. Dilbilgisi öğretiminde şiirden faydalanmak çok önemlidir çünkü şiir en eski edebiyat türü olarak bir toplumun maddi ve manevi kültürünü yansıtmaktadır.

Anahtar kelimeler: *dil bilgisi, Türk dili, şiir, Türk şiiri.*

1. Giriş

Dil bilgisi kuralları bir dilin temelini oluşturur. Bir dil öğrenecek kişiler öncelikle dil bilgisi kurallarını iyice kavramalıdır. Bir dilin öğretilmesinde farklı öğretim yolları kullanılarak öğretim araçları hazırlanmalıdır. Her ülkede farklı yöntemlerle dil bilgisi materyalleri hazırlanmaktadır. Hazırlanan bu materyaller dört temel dil becerisini (dinleme, konuşma, okuma, yazma) aynı anda geliştirecek özellikte olmalıdır. Farklı dil bilgisi materyalleri şiir, şarkı, öykü, masal, roman bölümü, oyun bölümü ve vecizeler ile zenginleştirip beş duyuya da hitap edebilecek forma getirilmelidir. Böylece hem dil bilgisi hem de sözcük öğretimi kolaylaşacak ve öğrenci için dil öğrenimi ilgi çekici hale gelecektir. Türkçe dil bilgisi öğretiminin şiir ile desteklenmesi bu çalışmanın temel inceleme alanlarıdır. Türk şiiri ile Türkçe dil bilgisini öğretmek ve öğrenmek, Türkçe öğretimi çalışmalarına katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Türkçe öğretiminde bir yazınsal metin olan şiirin kullanılması hem dil bilgisi kurallarının hem de kültürel değerlerin aktarımı için faydalı olacaktır. Bu çalışmada Türkçe dil bilgisi öğretiminde Türk şiirinden yararlanılması yöntemini uygun örneklerle desteklenmiştir.

2. Şiirin Türkçe Dil Bilgisi Öğretimindeki Yeri ve Yararları

Şiir, ritme ve imgeye dayanan dünyada en eski edebiyat türüdür. İnsanlık tarihi boyunca, şiir kendine özgü dili ve söyleyişi ile insanın en ince duygu, düşünce ve hayallerini etkili biçimde ifade etme aracı olmuştur. Şiirin, özel anlatım diline şiir dili denir. Şiir dili, gündelik dilden sembol, mecaz ve ahenk gibi unsurlarla farklı olduğundan öğrencilere cazip gelmektedir. Türk Dili Kurumunun “Türkçe Sözlük”e göre şiir: “1. Zengin sembollerle, ritimli sözlerle, seslerin uyumlu kullanımıyla ortaya çıkan, hece ve durak bakımından denk ve kendi başına bir bütün olan edebî anlatım biçimi, manzume, nazım, koşuk. 2. mec. Düş gücüne, hayale, imgeye, gönle seslenen, anı, duygu, coşku uyandıran, etkileyen şey.” (Türkçe Sözlük, 2011, s. 2224) Osman Tokluya göre: “Şiir, özünü oluşturan şairin duygu ve düşünce dünyasındaki özgün imge ve tasarımları, kendine özgü bir dile, yapı ve biçime dönüştürerek aktarıp okuyucuyu etkilemeyi, duygulandırmayı amaçlar ve diğer yazın türlerine oranla çok daha az sözcük kullanarak yoğun anlamlar aktarır.” (Toklu, 2003, s. 9).

Şiirler, aynı zamanda evrensel ve ulusal özellikler içerdiği için dil bilgisinin öğretiminde kullanılması oldukça faydalı olacaktır. Öğretmenin, Türkçe dil bilgisini öğretirken şiir parçalarını nasıl kullanacağını bilmesi de önemlidir. Şiirlerinin seçiminde öğrencilerin yaşları, öğrencilerin ilgi alanları ve dil becerileri dikkate alınmalıdır. Dolayısıyla Türkçe dil bilgisini şiirle öğreten öğretmen Türk şiirini iyi tanımalıdır. Şiirlerin seçiminde karmaşık ve anlaşılması zor mecazlardan kaçınmalı, şiirlerin kolay anlaşılabilir olmasına dikkat edilmelidir. Bu açıdan özellikle lirik şiirler elverişlidir. Lirik şiir dünya edebiyatında da Türk edebiyatında da en çok sevilen şiir türüdür. Dolayısıyla Türkçe dil bilgisi öğretim materyallerinde de lirik şiir en çok kullanılan ve işlenen şiir türlerinden biri olmuştur. Derste şiir parçaları verilirken esas amacın şiiri öğretmek değil, Türkçe dil bilgisini öğretmek olduğu unutulmamalıdır.

3. Dil Bilgisi Birimlerinin Öğretiminde Kullanılabilecek Türk Şiiri Örnekleri

Türkçenin öğretilmesinde ve öğrenilmesinde dil bilgisi materyalleri büyük öneme sahiptir. Dil bilgisi materyalleri şiir parçaları ile zenginleştirilebilir çünkü edebiyat metinleri arasında şiir en zengin ve en etkileyici metin türüdür. Fakat bugün de dil bilgisi materyallerine bakıldığında şiir metinleri diğer metin türlerinden daha az kullanılmaktadır. Bu çalışmada Türk şiiri antolojileri, belirli şairlerin toplu şiir kitapları, bazı şairlerin ayrı şiir kitapları vs. ele alınmış, kitaplarda bulunan şiir metinleri dil bilgisi birimlerine göre taranmış ve sınıflandırılmıştır. Türkçe dil bilgisi öğretiminde Türk şiirlerinden yararlanılması yöntemini aşağıdaki uygun örneklerle desteklenmiştir.

3.1. İsimleri öğretmek için Türk şiiri örnekleri: İsimleri ve isimlerin farklı durumlarını öğretmek için çağdaş Türk şiiri bize zengin malzeme sunmaktadır:

- Yalın (nominatif) durumu örnekleri şu şiirde vardır: “*Memleket isterim/ Gök mavi, dal yeşil, tarla sarı olsun / Kuşların çiçeklerin diyarı olsun...*” (Cahit Sıtkı Tarancı, “Memleket İsterim”);
- Belirtme (akuzatif) durumu örnekleri şu şiirde

mevcuttur: “Nasıl sevmezsin bu sabahları?/ Her gün kuvvet getirir işimize./ Nasıl sevmezsin gökyüzünü/ Çalışanlar da muhtaçtır maviye../ Nasıl sevmezsin arkadaşları/ Türkü söylerken?/ Nasıl sevmezsin tarlaları/ Yeşerirken?” (Cahit Külebi, “Nasıl Sevmezsin Bu Dünyayı”); • Yönelme (datif) durumu örnekleri şu şiirde bulunmaktadır: “Engin ses veriyor yel ışığine,/ Benziyor dalgalar bir kar çığına,/ Çarparak bahçemin *parmaklığına*, /Üç gün, üç gecedir çağlıyor deniz.” (Kemalettin Kamu, “Çığıltı”); • Bulunma (lokatif) durumu örnekleri şu şiirde vardır: “Bakıp mavi uzak uzak ağaçlara/ Yeşil sarmaşıklı *balkonunda* bitap/ Susar düşünürdü *dizlerinde* kitap / Koşup *hülyasında* altın akşamlara”. (Oktay Rıfat, “Resim”); • Ayrılma (ablatif) durumu örnekleri şu şiirde rastlanmaktadır: “On yıl var ayrırım *Kınadağı’ndan*/ Baba *ocağından* yar *kucağından*/ Bir çiçek dermeden sevgi *bağından*/*Huduttan* hududa atılmışım ben” (Faruk Nafiz Çamlıbel, “Han Duvarları”); • İlgı (genitif) durumu örnekleri şu şiirde görülmektedir: “Sessiz *gözyaşın* ve *gülümsemen*, gülüm, *hıçkırıkların* ve *kahkahan*, gülüm, pırıl pırıl beyaz dişli *kahkahanın* tekrarı/ Güz sabahı üzüm bağında/ sıra sıra, büklüm büklüm *kütüklerin* tekrarı/ kütüklerde *salkımların*/ salkımlarda *tanelerin*/ tanelerde *aydınlığın*/ aydınlıkta *yüreğimin*.” (Nazım Hikmet Ran, “Sebastian Bah’ın 1 Numaralı Dominör Konçertosu”); • Vasıta (enstrumental) durumu örnekleri şu şiirde mevcuttur: “Sözde, senden kaçıyorum doludizgin *atlarla*/ Bazen sessiz sedasız ipekten *kanatlarla*/ Ama sen hep bin yıllık bilenmiş *inatlarla*/ Karşıma çıkıyorsun en serin *imbatlarla*/ Adını yazıyorsun bulduğun *fırsatlarla*/ Yüreğimin başına *noktalarla*, *hatlarla*/ Başbaşa kalıyorum sonunda *heyhatlarla*/ Sözde, senden kaçıyorum doludizgin *atlarla*...” (Yavuz Bülent Bakiler, “Şaşırdım Kaldım İşte”).

3.2. Zamirleri öğretmek için Türk şiiri örnekleri: Zamirleri ve zamirlerin farklı durumlarını öğretmek için Türk şiiri bize bol malzeme sunmaktadır. Bunu şu mısralarda görebiliriz: “Seversin dünyayı doludizgin/ ama *o bunun* farkında değildir/ ayrılmak istemezsin dünyadan/ ama *o senden* ayrılacak/ yani *sen* elmayı seviyorsun diye/ elmanın da *seni* sevmesi şart mı?” (Nazım Hikmet Ran, “Tahirle Zühre Meselesi”).

3.3. Sıfatları öğretmek için Türk şiiri örnekleri: Farklı sıfatları öğretmek için Türk şiirinde aşağıdaki gibi uygun örnekler bulmaktayız: “*Şu mavi dumanlı* koyda/ *Bir küçük* köy uyukluyor/ *Şu gümüş hâreli* çayda/ Bizim kızlar kilim yuyor...” (Ali Akbaş, “Masal Çağı”).

3.4. Zarfları öğretmek için Türk şiiri örnekleri: Farklı zarfları öğretmek için Türk şiirinde aşağıdaki gibi elverişli örnekler bulmaktayız: “Şaştım kaldım./ Bu *sabah*,/ Gelmez sanılan *yaz* gelmiş./ Bir kuş tüyü düşer gibi/ Nisan düştü bahçeye!” (Ali Akbaş, “Bahar Karşılması”).

3.5. Fiilleri öğretmek için Türk şiiri örnekleri: Farklı bildirme (zaman) kipleri ve tasarlama (dilek) kipleri birçok şiir örneğinde bulunmaktadır: • Belirli geçmiş zamana, şu şiir örneğinde rastlanır: “Sevdaydı bulduğum sende./

Sende *buldu*m senden *geçtim*./ *Terk ettim* sanma sakın;/ Yeni bir hızla *bilendim*./
Çağıldayan özgür sesinde...” (Metin Altıok, “Şimdi Gel”); • Belirsiz geçmiş zaman şu şiir örneğinde bulunur: “*Vurulmuş* kalbinden./ Bir kere onu gören./ Aşıkları tahminen./ Gür saçları *kadarmış*./ Gençlerin yüzü *solmuş*./ Gözleri yaşla *dolmuş*./ Aşk bir afet *olmuş*./ Bütün cihânı *sarmış*. (Orhan Seyfi Orhon “Peri Kızı ile Çoban Hikâyesi”); • Geniş zaman örnekleri bu şiirde mevcuttur: “Güllerin ağladığı bir saat *vardır* hani/ *Büyür* o saatte yalnızlığı bahçelerin/ *Düşer* korkusu kalbe yaklaşan gecelerin/ Bir dev *uzatır* gökten o çirkin ellerini/ Güllerin ağladığı bir saat *vardır* hani.” (Ümit Yaşar Oğuzcan, “Güllerin Ağladığı Saat”); • Şimdiki zaman şu şiir örneğinde mevcuttur: “İstanbul’u *dinliyorum* gözlerim kapalı/ Kuşlar *geçiyor* derken;/ Yükseklerden, sürü sürü, çığlık çığlık./ Ağlar *çekiliyor* dalyanlardan;/ Bir kadının suya *değişiyor* ayakları;/ İstanbul’u *dinliyorum* gözlerim kapalı”. (Orhan Veli Kanık “İstanbul’u Dinliyorum”); • Gelecek zaman için şu şiir dizeleri örnek olarak verilebilir: “Bir çiçek istiyorum, ben bakmadan *solacak*./ Bir kanat istiyorum, beni yerden *alacak*./ Bir güneş istiyorum, gece bende *kalacak*.../... Bir zincir istiyorum, hırslımı *bağlayacak*./ Bir yangın istiyorum, ruhumu *dağlayacak*./ Bir ana istiyorum, başımda *ağlayacak*...” (Behçet Kemal Çağlar, “İstiyorum”); • Gereklik kipi şu şiir örneğinde bulunmaktadır: “Ben arıya arı demem/ Arının balı *olmalı*/ Ben güzele güzel demem/ Güzel *faydalı olmalı*/ Güzel dediğin işe *yaramalı*/ Kadın mı? Hamur *yoğurmali*/ Çocuk *doğurmali*/ Ağaç mı? Meyve *vermeli*/ Çiçek mi? *Kokmalı*/ Bayramdan bayrama neyleyim güzeli/ Güzel dediğin her Allahın günü/ Yanbaşımızda *olmalı*/ Yağmur misali hem gözümüze, hem gönlümüze/ Hem toprağımıza *yağmalı*./ Güzel dediğin yağmur misali hepimizin *olmalı*.” (Bedri Rahmi Eyuboğlu, “Güzel ile Faydalı”); • Dilek-şart kipi şu şiir örneğinde vardır: “Çınar olsam dinlensem gölgesinde/ Kitap olsam *okusam* uykusuz gecelerimde içim sıkılmadan/ Kalem olmak istemem kendi elimde bile/ Kapı olsam iyilere *açsam* kötülere *kapasam*/ Pencere olsam perdesiz ve iki kanadı açık bir pencere ve şehri/ *soksam* odama/ söz olsam *çağırısam* haklıya doğruya güzele/ Söz olsam *söylesem* sevdami yumuşacık.” (Nazım Hikmet “Çınar Olsam Dinlensem Gölgesinde”); • Emir kipi şu şiir örneğinde mevcuttur: “*Tutun* kızlar *tutun*, *birleşsin* eller./ *Çalın* sazlar *çalın*, *kırılınsın* teller / *Dönün* kızlar *dönün*, *kırılınsın* beller./ Uzun siyah saçlar tel tel *çözülsün*.” (Ahmet Kutsi Tecer, “Halay”); • İstek kipi şu şiir örneğinde bulunmaktadır: “Sabahlara kadar oturup *konuşalım*/ Kimse duymasın./ Mavi bir gökyüzümüz olsun, kanatlarımız/ Dokunarak *uçalım*...” (Cahit Külebi, “Dost”).

3.6. İsim-fiilleri öğretmek için Türk şiiri örnekleri: İsim-fiilleri öğretmek için Türk şiirinde aşağıdaki gibi uygun örnekler vardır: “Ne güzeldir *yaşamak*/ Bir ırmak gibi coşkunca/ Dağların üzerinde *yürümek*/ Bulutlara *değdirmek* başımızı/ Sıcacık ak bir somun/ Koltuğumuzun altında/ Kızlara *çıkmaq*/ *Karışmaq* insanların arasına/ Milyonların arasına...” (Özkan Mert, “Diren! Ey Kalbim”).

3.7. Sıfat-fiilleri öğretmek için Türk şiiri örnekleri: Sıfat-fiilleri öğretmek için Türk şiirinde aşağıdaki gibi elverişli örnekler bulmaktayız: “*şiir üreten* kişi/ *şiir satan* kişi/ bu kişinin sanı/ *şiir üretilen* ya da *satılan* yer...” (Eray Canberk, “Şiirci”).

3.8. Zarf-filleri öğretmek için Türk şiiri örnekleri: Zarf-filleri öğretmek için Türk şiirinde aşağıdaki gibi uygun örnekler vardır: “Bir tek *yaşanarak* öğrenilmiş hayat, *okuyarak, dinleyerek* değil...” (Can Yücel, “Anladım”).

3.9. Bağlaçları öğretmek için Türk şiiri örnekleri: Bağlaçları öğretmek için de Türk şiirinde iyi örneklerle rastlamaktayız: “O ağlasa korkar/ *ya da* gülse korkar.” (Cahit Külebi “Masaldaki Çocuk”); “Artık *ne* pencere var seni koyacak/ *ne* masam...” (Cahit Külebi “Çiçekle Konuşma”).

3.10. Edatları öğretmek için Türk şiiri örnekleri: Edatları öğretmek için Türk şiirinde uygun örnekler bulmaktayız: “Sen akşamlar *kadar* büyü, sıcak,/ Rüyalarım *kadar* sade, güzeldin./ Baş başa uzandık günlerce ıslak/ Çimenlerine yaz bahçelerinin./ Ömrün gecesinde sükûn, aydınlık/ Boşanan bir seldi avuçlarından./ Bir masal meyvesi *gibi* paylaştık/ Mehtabı kırılmış dal uçlarından.” (Ahmet Hamdi Tanpınar, “Hatırlama”).

3.11. Ünlemleri öğretmek için Türk şiiri örnekleri: Ünlemleri öğretmek için de Türk şiiri aşağıdaki örnekler gibi uygundur: “Ve çok şey geçmiş gibi başımdan./ *Ah...dedim sonra/ Ah!*” (Didem Madak, “‘Ah’lar Ağacı”); “...Çok var dağlara yıldızlara ormanlara/ Ölüme çok/ Bir daha uyandırmayacağım/ *Hadi dön.*” (Fazıl Hüsni Dağlarca, “Uyarı”).

4. Şiir ile Dil Bilgisi Etkinlikleri

Öğretmen, bir şiir veya şiirin bir veya birkaç kıtasıyla farklı etkinlikler yapabilir. Türkçe dil bilgisi öğretiminde şiirlerin kullanılabilceğini göstermek amacıyla farklı etkinlikler hazırlanmıştır.

4.1. İsimlerle İlgili Etkinlikler

Etkinlik 1: Şiir parçasında isim durumlarının altını çizelim. Sonra isim durumlarını aşağıdaki tabloya yazalım: “Yeşil pencerenden bir gül at bana./ Işıklarla dolsun kalbimin içi./ Geldim işte mevsim gibi kapına./ Gözlerimde bulut, saçlarımda çiy.” (Ahmet Muhip Dıranas “Serenad”)

Doğru cevap:

Yalın durum	Yönelme durumu	Bulunma durumu	Ayrılma durumu	İlgi durumu	Vasıta durumu
<i>gül</i>	<i>kapına</i>	<i>gözlerimde</i>	<i>pencerenden</i>	<i>kalbimin</i>	<i>ışıklarla</i>
<i>mevsim</i>		<i>saçlarımda</i>			
<i>bulut</i>					
<i>çiy</i>					

Etkinlik 2: Şiirdeki boş yerleri belirtme durumu ekiyle dolduralım: “Bulut..... severiz biz/ Tertemiz/ Ak pak da ondan/ Pınar..... severiz biz/ Bir

gümüş gibi/ Berrak da ondan/ Işık..... severiz biz/ Kovar karanlık...../ Şafak da ondan/ Çiçek..... severiz biz/ Biraz dal/ Biraz yaprak da ondan/ Bebek..... severiz biz/ Biraz bulut/ Biraz umut/ Biraz şafak/ Biraz bayrak da ondan.” (Ali Akbaş, “Kanevçe”)

Doğru cevap: *Bulut* severiz biz/ *Tertemiz*/ Ak pak da ondan/ *Pınarı* severiz biz/ Bir gümüş gibi/ Berrak da ondan/ *Işığ*ı severiz biz/ Kovar *karanlığı*/ Şafak da ondan/ *Çiçeği* severiz biz/ Biraz dal/ Biraz yaprak da ondan/ *Bebeği* severiz biz/ Biraz bulut/ Biraz umut/ Biraz şafak/ Biraz bayrak da ondan.”

Etkinlik 3: Şiir parçasında boş yerleri uygun bulunma durumu ekiyle dolduralım: “Seni saklayacağım inan/ Yazdıklarım....., çizdiklerim...../ Şarkılarım....., sözlerim.....” (Özdemir Asaf, “Seni Saklayacağım”)

Doğru cevap: Seni saklayacağım inan/ *Yazdıklarım*da, *çizdiklerim*de,/ *Şarkılarım*da, *sözlerim*de.

4.2. Zamirlerle İlgili Etkinlik: Aşağıdaki verilen zamirleri şiirde kullanalım.

beni	sen	seni	sana
------	-----	------	------

Ben ..... acılarda tanıdım/ Ve ..... fırtınada hiç bırakmadın ...../ Ortak oldun gözyaşına.../ Kitaplarımı, yorgun yorganımı ve/ Gözlerimin gecelere demirlenişini/ Her anlatmak istediğimde ...../ Elim varmadı kaleme, yazamadım, sustum/ Yiğittin.... (Fatih Kısaparmak, “Yiğittin”)

Doğru cevap: Ben *seni* acılarda tanıdım/ Ve *sen* fırtınada hiç bırakmadın *beni*/ Ortak oldun gözyaşına.../ Kitaplarımı, yorgun yorganımı ve/ Gözlerimin gecelere demirlenişini/ Her anlatmak istediğimde *sana*/ Elim varmadı kaleme, yazamadım, sustum/ Yiğittin...

4.3. Sıfatlarla İlgili Etkinlik: Şiirde kullanılan sıfatların anlam özellikleri bakımından türünü yazalım: “Monna Rosa, *siyah* güller, *ak* güller,/ Geyve’nin gülleri ve *beyaz* yatak...” (Sezai Karakoç, “Monna Rosa”)

Doğru cevap: Niteleme sıfatları.

4.4. Zarflarla İlgili Etkinlik: Şiirde kullanılan zarfların altını çizelim ve zarfların anlam özellikleri bakımından türünü yazalım:

Zarflar	Zarfların Türü
“ <u>Şimdi</u> bir rüzgâr geçti buradan...” (Cahit Külebi, “Rüzgâr”)	
“Orası, bağırsan bağırsan sesin çıkmaz <u>dışarı</u> ...” (Fazıl Hüsnü Dağlarca, “Cahit Sıtkı’ya Ağıt”)	
“ <u>Öyle</u> saatlerce oturduk...” (Cahit Külebi, “Esmâ’nın Hikâyesi”)	

“ <u>Yalınayak</u> gezerdim...” (Cahit Külebi, “Esmâ'nın Hikâyesi”)	
“ <u>Sonra</u> sen geldin dünya güzelim!...” (Cahit Külebi, “Yeşeren Otlar”)	
“Yürüdün <u>salına salına</u> ...” (Cahit Külebi, “Yeşeren Otlar”)	

Doğru cevap: şimdi (zaman zarfı); dışarı:-(yer-yön zarfı); öyle (durum zarfı); saatlerce (miktar zarfı); yalınayak (durum zarfı); sonra (zaman zarfı); salına salına (durum zarfı).

4.5. Fiillerle İlgili Etkinlikler

Etkinlik 1: Şiir parçalarında kullanılan basit bildirme (zaman) kiplerini bulalım, altını çizelim ve aşağıdaki tabloya yazalım: • Bir yer var, biliyorum;/ Her şeyi söylemek mümkün;/ Epeyce yaklaşmışım, duyuyorum;/ Anlatamıyorum. (Orhan Veli Kanık, “Anlatamıyorum”); • Bir çiçek duruyordu, orda, bir yerde./ Bir yanlışı düzeltircesine açmış;/ Gelmiş ta ağzımın kenarında konusur durur./ Bir gemi bembeyaz teniyle açıklarda,/ Güverteleri uçtan uca orman;/ Aldım çiçeğimi şurama bastım./ Bastım ki yalnızlığımış./ Bir başına arşınlıyor bir adam mavi treni/ Keşke yalnız bunun için sevseydim seni. (Cemal Süreya “Bir Çiçek”); • “...Ve yayıldıkça mutfağa pasta kokusu/ O da endamını gerecek/ Bir tabak alacak raftan/ HACİVAT beni sevmişti sahi diyecek...” (Salâh Bırsel, “Kamer Hanım”)

Doğru cevap:

Şimdiki Zaman	Geniş Zaman	Gelecek Zaman	Belirli Geçmiş Zaman	Belirsiz Geçmiş Zaman
biliyorum, duyuyorum, anlatamıyorum, arşınlıyor	konusur durur	gerecek, alacak, diyecek	aldım, bastım	yaklaşmışım, açmış, gelmiş

Etkinlik 2: Şiir parçalarında kullanılan basit tasarlama (dilek) kiplerini bulalım, altını çizelim ve aşağıdaki tabloya yazalım: • “Açılınsın omuzlar, açılınsın kollar.../ Dudaklar imrensin, yapraklar öpsün!/ Rüzgârlarda dalga dalga saçını/ Güller, karanfiller, leylaklar öpsün...” (Arif Nihat Asya, “Öpmek”); • “Sana gitme demeyeceğim./ Gene de sen bilirsin./ Yalanlar istiyorsan yalanlar söyleyeyim./ İncirirsin...” (Özdemir Asaf, “Lavinia”); • “Çocuk olsam yeniden.../ Bir tek düştüğüm için acısa içim/ Ve kalbim; çok koştüğüm için çarpsa sadece...” (Cemal Süreya, “Çocuk Olsam Yeniden”); • “İnsan dediğin bir buğday tarlası gibi olmalı/ Esti mi rüzgâr bir değil milyonlar için esmeli/ Bir tek meyve veren dalı kesmeli/ İnsan dediğin derya misali/ Üstünde milyonlarca dalga/ İçinde kıyametler kopmalı/ İnsan dediğin derya misali/ Uçsuz bucaksız olmalı...” (Bedri Rahmi Eyüboğlu, “Sevgi Üstüne”)

Doğru cevap:

Gereklilik Kipi	İstek Kipi	Emir Kipi	Dilek-şart Kipi
esmeli, kesmeli, kopmalı	söyleyeyim	açılsın, imrensin, öpsün, gitme	acısa, çarpsa

Etkinlik 3: Şiir parçalarında kullanılan birleşik zamanları bulalım, altını çizelim ve aşağıdaki tabloya yazalım: • “Şarkı söylüyormuşum/ Sokaklarda/ Görmüşler./ Yere yere bakıyormuşum/ Yürürken/ Duymuşlar/ Sonrasını kendileri uydurmuşlar.” (Özdemir Asaf, “Altro”); • “...hele iyi bir haber almışsam o gün dostluk üstüne/ hele o gün sancımıyorsa yüreğim/ hele sevdiğimin beni sevdiğine inanıyorsam o gün...” (Nazım Hikmet, “Yaprak Dökümü”); • “sisler bulvarı’na akşam çökmüştü / omuzlarımıza çoktan çökmüştü / kesik birer kol gibi yalnızdık / dağlarda ateşler yanmıyordu / deniz fenerleri sönmüştü / birbirimizin gözlerini arıyorduk...” (Attilâ İlhan, “Sisler Bulvarı”); • “İzin alır gelirsem,/ Güleceksin sevincinden...” (Cahit Külebi, “İzin”); • “Bilmiyorum ne vardı saçlarında.. / Rüzgâr mı delice eserdî, / Gözlerim mi öyle görürdü yoksa.. / Saçlarının her hali hoşuma giderdi.” (Özdemir Asaf, “Saçları”); • “...güneşi severmişim meğer...” (Nazım Hikmet, “Severmişim Meğer”).

Hikâye Birleşik Zamanı	Rivayet Birleşik Zamanı	Şart Birleşik Zamanı
çökmüştü, yanmıyordu, sönmüştü, arıyorduk, eserdî, görürdü, giderdi	söylüyormuşum, bakıyormuşum, severmişim	almışsam, sancımıyorsa, inanıyorsam, gelirsem,

4.6. İsim-fiillerle İlgili Etkinlikler

Etkinlik 1: Aşağıdaki şiir parçasında isim-fiillerin altını çizelim: “Bir mermer istiyorum, arzumca oymak için, / Bir kadın istiyorum, ruhunu soymak için, / Bir çift diz istiyorum, başımı koymak için...” (Behçet Kemal Çağlar, “İstiyorum”)

Etkinlik 2: Aşağıdaki isim-fiilleri şiirde uygun yerde kullanalım:

koşmak	dolaşmak	aşmak	ağlaşmak
--------	----------	-------	----------

“Dünyanın bütün dağları/ Başınızdan ..... istiyorum./ Dünyanın bütün şehirleri/ Çarşınızda ..... istiyorum/ Dünyanın bütün nehirleri/ Kıyınızda ..... istiyorum/ Dünyanın bütün öksüzleri/ Sözlerle ..... istiyorum.” (Ali Akbaş, “Arzu”)

Doğru cevap: “Dünyanın bütün dağları/ Başınızdan *aşmak* istiyorum./ Dünyanın bütün şehirleri/ Çarşınızda *dolaşmak* istiyorum/ Dünyanın bütün nehirleri/ Kıyınızda *koşmak* istiyorum/ Dünyanın bütün öksüzleri/ Sözlerle *ağlaşmak* istiyorum.”

4.7. Sıfat-fiillerle İlgili Etkinlik: Aşağıdaki şiirde geçen sıfat-fiilleri bulalım ve altını çizelim: “...Söylenmemiş aşkın güzelliğiyledir/ Kağıtlarda yarım birakılmış şiir;/ İnsan, yağmur kokan bir sabaha karşı/ Hatırlar bir gün bir camı açtığı,/ Duran bir bulutu, bir kuş uçtuğunu,/ Çöküp peynir ekmek yediği bir taş./ Bütün bunlar aşkın güzelliğiyledir...” (Ahmet Muhip Dranas, “Olvido”).

4.8. Zarf-fiillerle İlgili Etkinlik: Etkinlik: Aşağıdaki şiir parçasında zarf-fiillerin altını çizelim: • “Gözlerine *bakınca*/ İçimde duygular demleniyor...” (Mustafa Okan Baba “Dem”); • “Nicedir özlemişim/ Bir dosta *sarılıp*/ Ağlamayı.” (Ataol Behramoğlu, “Nicedir Özlemişim”).

4.9. Bağlaçlarla İlgili Etkinlik: Şiir parçalarında kullanılan bağlaçları bulup altını çizelim: • “Yorgun değilim/ ne aşktan ne dostluktan ne de ölümden,/ geceye gözlerimi açarak bakıyorum.” (Özdemir İnce, “Gön”); • “sen yoksun/ deniz yok/ yıldızlar arkadaşım/ ya bu gece harikalı bir şeyler olsun/ yahud bir bomba gibi/ infilâk edecek başım...” (Attilâ İlhan, “Sen Yoksun”).

4.10. Edatlarla İlgili Etkinlik: Aşağıdaki şiir parçasında edatların altını çizelim: “Desem ki sen benim için,/ Hava kadar lâzım,/ Ekmek kadar mübarek,/ Su gibi aziz bir şeysin;/ Nimettensin, nimettensin!” (Cahit Sıtkı Tarancı “Desem ki...”).

4.11. Ünlemlerle İlgili Etkinlik: Şiir parçasında ünlemlerin altını çizelim: “Hey/ Güzel kuş/ Akıllı kuş/ Ağzı dualı kuş,/ Pencereme konan/ Beyaz güvercin,/ Bağışla beni/ Zaman zaman/ Seni üzdüğüm için...” (Ali Akbaş, “Özür”).

5. Sonuç

Dil, duygu ve düşünceleri aktarma aracıdır. Aynı zamanda bütün bu düşünce ve duygu aktarımlarının oluşturduğu maddi ve manevi değerlerle de bir ulusun kültürü oluşturulmaktadır. Yani dil ile kültür oluşturulurken kültür de dili şekillendirilmektedir. Bu nedenle dil öğretiminde kültür aktarımı da kaçınılmaz olmaktadır. Zira kültürün yansıtılmadığı bir dil öğretimi eksik ve yanlış olacaktır. Dil öğretirken kültür öğeleri de verilmeli ve dilin kullanımı üst düzeye çıkarılmalıdır.

Şiir, zengin ahenk, hayal, imge, duygu ve düşünce ile okuyucuyu duygulandırmakta, coşturup etkilemektedir. Duygu ve düşüncelerin daha zarif ve sanatlı bir yolla vurgulanmasını sağlamaktadır. Dolayısı ile şiir ortaya çıkaran toplumun her türlü özelliğini yansıtmaktadır. Türkçe dil bilgisi öğretiminde şiirden faydalanmak çift yönlü bir yarar sağlayarak hem dil bilgisi hem de kültürel aktarım için iyi bir araç olacaktır. Materyallerindeki şiir, dilsel etki anlamında diğer metin türlerinden daha güçlüdür. Fakat bugün de dil bilgisi materyalleri bakıldığında şiir metinleri diğer metin türlerinden daha az kullanılmaktadır.

Çalışmada Türkçe öğretiminde dil bilgisi alanında şiirden nasıl yararlanılabileceği vurgulanmış, şiir metinleri dil bilgisi birimlerine göre sınıflandırılmış ve uygulanabilecek etkinliklere örnekler verilmiştir. Türkçe dil bilgisi öğretiminde şiirlerin özellikle biçim bilgisi alanında elverişli oldukları gösterilmiştir. İsimleri, zamirleri, sıfatları, zarfları, fiilleri, isim-fiilleri, sıfat-fiilleri, zarf-fiilleri, bağlaçları, edatları ve ünlemleri öğretmek için Türk şiirinden çalışmamızdaki gibi zengin örnekler bulunmuş ve onlarla uygun etkinlikler hazırlanmıştır. Böylece dil bilgisi öğretiminde yazınsal tür olan şiirden de faydalanılabileceği ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Kaynakça

- (2011). *Türkçe Sözlük*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Akbaş, Ali. (2015). *Bütün Şiirleri*. Ankara: Bengü Yayınları.
- Behramoğlu, Atao. (2001). *Son Yüzyıl Büyük Türk Şiiri Antolojisi*. 1, 2. İstanbul: Sosyal Yayınlar.
- Çamlıbel, F. N. (2012). *Han Duvarlar* (17. Baskı), İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Dıranas, Ahmet Muhip. (2015) *Şiirler*. İstanbul: Everest Yayınları.
- Fuat, Memet. (2008). *Çağdaş Türk Şiiri Antolojisi*. 1, 2. İstanbul: Adam Yayınları.
- Güneş, Burhan. (2003). *Halk Şiiri Antolojisi*, Ankara: İlke Kitabevi Yayınları.
- İlhan, Atilla. (2011). *Ben Sana Mecburum* (32. Baskı), Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Külebi, Cahit. (1998). *Bütün Şiirleri*. İstanbul: Adam Yayınları.
- Madak, Didem. (2012). *Ah'lar Ağacı*. İstanbul: Metis Yayınları.
- Naz, Necmi. (2002). *Son Yüzyıl Türk Şiiri Antolojisi*. İstanbul: X Yayınları.
- Oğuzcan, Ümit Yaşar. (2007). *Şiir Denizi 2*. İstanbul: Everest Yayınları.
- Orhon, Orhan Seyfi. (1964). *Gönülden Sesler*, İstanbul: Akbaba Matbaası.
- Özden, Güngör Yekta. (1999). *Aşkımız Şiirimiz*. Ankara: Bilgi Yayınları.
- Ran, Nazım Hikmet. (2012). *Bütün Şiirleri* (8. Baskı). İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Rıfat, Oktay. (2010). *Bütün Şiirleri* (2. Baskı). İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Süreya Cemal. (2009). *Yürek Ki Paramparça*. İstanbul: Artshop Yayınları.
- Toklu, Osman. (2003). *Şiir Dili ve Çevirisi*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Kanık, Orhan Veli. (2012). *Bütün Şiirleri*. İstanbul: Adam Yayınları.

Marija Leontik

Faculty of Philology, Goce Delcev University, Stip, North Macedonia

Dujgu Cagma

Faculty of Philology, Goce Delcev University, Stip, North Macedonia

Teaching Turkish Grammar by using Contemporary Turkish Poetry Texts

Abstract: Grammar materials play an important place when teaching and learning Turkish. Knowledge of grammar enables learners to grasp the rules of a language more quickly and to understand Turkish logic. When teaching Turkish grammar, the contemporary Turkish poetry that reflects Turkish culture can be effectively utilized. Using lines from Turkish poetry as examples for specific grammatical concepts enhances

grammar lessons. This approach integrates grammar with Turkish poetry, which reveals the cultural values, sentiments, thoughts, and worldview of the society. Utilizing poetry in teaching grammar is crucial because poetry, as the oldest form of literature, mirrors both the material and spiritual culture of a society. Grammar materials play an important role in teaching and learning Turkish. Knowledge of grammar enables learners to grasp the rules of the language more quickly and to understand the logic of Turkish.

Keywords: *grammar; Turkish language; poetry; Turkish poetry.*

ГОД. IX
БР. 17

ПАЛИМПЕСТ

PALIMPSEST

VOL. IX
NO 17